

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1237/22-J

Název	Základní škola a mateřská škola Uhelná Příbram
Sídlo	582 45 Uhelná Příbram 112
E-mail	zakladniskola@uhelnapribram.cz
IČO	70 985 961
Identifikátor	600 086 976
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Lenka Burešová, MBA
Zřizovatel	Obec Uhelná Příbram
Místo inspekční činnosti	Uhelná Příbram 112
Termín inspekční činnosti	11. 10. 2022 – 13. 10. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Uhelná Příbram (dále jen škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Ke dni inspekční činnosti se v jedné třídě mateřské školy vzdělávalo 22 dětí, z nichž osm plnilo povinné předškolní vzdělávání. Odklad povinné školní docházky měly dvě děti, čtyři děti nedovršily tři let věku, dvě děti měly přiznaná podpůrná opatření.

V základní škole se ke dni inspekční činnosti vzdělávalo v pěti ročnících 32 žáků, z toho pět žáků mělo přiznaná podpůrná opatření. Školní družina organizuje zájmové vzdělávání v jednom oddělení pro 22 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve své práci vychází začínající ředitelka školy (dále ředitelka) z koncepce rozvoje a řízení školy, která je samostatně zpracována na základě analýzy současného stavu, prioritně pro základní vzdělávání. Cílenému rozvoji předškolního vzdělávání je věnována okrajová pozornost. Způsob představení koncepčních záměrů (povinná četba na webových stránkách školy) nepodporuje ztotožnění pedagogických pracovníků mateřské školy tak, aby ji přijímaly plně za svou. Ve spolupráci se zřizovatelem se podařilo dokončit několik záměrů v oblasti materiální. Podpora rozvoje ostatních součástí školy neprobíhá rovnocenným způsobem, což způsobuje znatelné rozdíly v úrovni poskytovaných a využívaných podmínek pro vzdělávání a v konečném důsledku i úrovni výchovně vzdělávací. Vizí ředitelky je vést žáky ke zdravému životnímu stylu, či budovat základní školu jako vstřícné a bezpečné místo.

Ředitelka nastavila některá pravidla fungování činnosti školy nejednoznačně či s nízkou efektivitou, například v oblasti delegování výkonných kompetencí a organizaci provozu mateřské školy. Při inspekční činnosti se tento stav projevil v nejednotném přístupu k plánování (nefunkčnost školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, opomíjení postojové složky vzdělávacích cílů) a organizaci vzdělávání, neúčelné volbě některých vzdělávacích forem a metod práce, nedostatečně poskytované zpětné vazbě dětem, nevyužívání pedagogické diagnostiky v praxi, nevyrovnané poskytování podpory dětem s potřebou podpůrných opatření atd.

V základní škole se obměnil téměř celý pedagogický sbor. V praxi se zatím ověřuje funkčnost navržených pravidel, která přímo ovlivňují průběh základního vzdělávání, stejně jako se začínají budovat respektující vzájemné prosociální vztahy a rozvíjet konstruktivní komunikace.

Evidentní je naopak nepřínosná vzájemná komunikace a špatná týmová spolupráce mezi stálými pedagogickými pracovníky mateřské školy, což negativně ovlivňuje i celkovou spolupráci školy a vystupování směrem k veřejnosti. Zřejmá je také nejednotnost v přístupu pedagogických pracovníků směrem k dětem. Poskytují tak nepřijatelný vzor pro jejich osobnostně sociální rozvoj. Svým přístupem je spíše omezují a neumožňují rozvoj jejich demokratického smýšlení, odpovědnosti, samostatnosti a sebekontroly.

Profesní rozvoj pedagogických pracovníků je ředitelkou nastaven. Avšak realizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků lze do doby konání inspekční činnosti relevantně posoudit s ohledem na obměnu pedagogického sboru v základní škole pouze ve škole mateřské. Další vzdělávání pedagogických pracovníků zde sice probíhalo, nicméně převažoval osobní zájem učitelek nad potřebami školy. Získané poznatky mezi nimi zpravidla předávány nebyly, jejich aplikace do praxe probíhala selektivně, bez vazby na realizaci školního vzdělávacího programu a bez vyšší přínosnosti pro předškolní vzdělávání.

V základní škole nebyly v době inspekční činnosti shledány účinně vytvářené podmínky pro aktivní předávání zkušeností, například formou vzájemných hospitací, které by podporovaly další rozvoj pedagogických pracovníků.

Nízká efektivita provázané kooperativní spolupráce je evidentní mezi většinou součástí školy.

V době inspekční činnosti vykazovala stanovená organizace provozu mateřské školy nedostatky, jež měly negativní vliv na průběh předškolního vzdělávání. Denní řád nezabezpečoval v plné míře podmínky životosprávy. Docházelo k pravidelnému krácení pobytu venku nejstarších dětí, které se účastnily cílených aktivit z oblasti školní připravenosti v budově školy. Tyto aktivity jsou kontraproduktivní vzhledem k požadavkům Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a dále ke koncepční podpoře zdravého životního stylu (pobyt na čerstvém vzduchu, volný pohyb venku).

Rozvíjeno je partnerství se zákonnými zástupci dětí. Škola jim poskytuje příležitosti pro vzájemnou spolupráci, nabízí možnost ovlivňovat školní život, jež využívají. Pro upevňování pozitivních vztahů a prezentování výsledků vzdělávání dětí a žáků jsou organizována společná setkávání a další vlastní akce, do nichž se zpravidla aktivně zapojují. Poradenská pomoc školy je poskytována dle potřeby všem dětem a žákům i jejich zákonným zástupcům.

V rámci své činnosti škola reflektuje na požadavky zřizovatele, podporuje sounáležitost s obcí a regionem a úspěšně spolupracuje na rozvoji školy. Škola účelně spolupracuje i s dalšími partnery například se školskými poradenskými zařízeními a místními spolky.

Všechny prostory školy doznaly částečných změn, zejména ve vybavenosti. Základní škola disponuje dobrým technickým zázemím, jež přispívá při vzdělávání ke zvýšení úrovně zejména digitální gramotnosti všech účastníků vzdělávání. Bylo vybudováno nové multifunkční hřiště, které je dětmi i žáky aktivně využíváno. Z důvodu chybějící tělocvičny využívá škola k úspěšnému naplňování výstupů tělesné výchovy cvičební sál v místní sokolovně či pobyt v exteriérech v okolí školy.

Prostory, které má mateřská škola k dispozici, nejsou efektivně využívány, což se projevuje zejména využíváním omezeného spektra výchovně vzdělávacích strategií či nezařazováním pohybových aktivit dětí v interiéru. Dalším nedostatkem jsou chybějící dětské dělicí stěny u sociálního zařízení dětí, jejichž umístění je nutné zajistit s ohledem na zachování jejich intimity.

Školní družina má k dispozici vlastní vybavenou hernu, což je zlepšením od poslední inspekční činnosti. V rámci poznávacích vycházek po okolí obce jsou rozvíjeny vlastivědné a přírodovědné znalosti žáků.

Škola má nastavený minimální program prevence sociálně patologických jevů. Opatření k prevenci forem rizikového chování začíná postupně realizovat. Zahrnuje mezi ně organizaci různých kroužků a zájmových aktivit (zaměřených na komunikaci, osobnostní a sociální rozvoj, zdravý životní styl atd.), které zpravidla účelně podporují rozvoj klíčových kompetencí a specifických zájmů žáků. Kontraproduktivně se jeví k této oblasti a je rizikovým faktorem udržování nezávadného a bezpečného prostředí společně využívané části pro vstup do školy a zároveň pro vstup do přilehlých obecních bytů jejich obyvateli, ale i některými rodiči (kouření).

Hodnocení průběhu vzdělávání

V průběhu sledovaného předškolního vzdělávání bylo vytvářeno zpravidla podnětné prostředí pro realizaci plánovaných činností. Vzdělávací nabídka byla dětem obsahově blízká, zpravidla námětově provázaná. Při plánování a organizování vzdělávacích činností bylo méně reflektováno na aktivní využití dispozičních prostorových podmínek, složení třídy, vzdělávací potřeby a možnosti dětí. Zpravidla chyběl potřebný klid, objevovalo se ve zvýšené míře autoritativní vedení, což nedostatečně uspokojovalo individuální emocionální a sociální potřeby dětí.

Organizace průběhu vzdělávání neumožňovala v plné míře vyváženost a provázanost spontánních a řízených aktivit, včetně poskytované nepřilíš efektivní diferenciaci.

Zaměření vzdělávacích cílů bylo orientováno hlavně na výkon, tzn. složku vědomostní a dovednostní. Postojové složce bylo věnováno méně pozornosti, zejména ve vztahu ke složce citové a konativní. Vzhledem k vyšší organizovanosti a hromadně řízeným činnostem se zpravidla nedařilo účelně poskytovat individuální přístup, stejně jako efektivní ocenění, popř. kvalitní zpětnou vazbu.

Vzdělávání se vyznačovalo nejednotným stylem pedagogického vedení a nedůsledností, objevoval se občasný nesprávný jazykový vzor. Aktivně nebyly využívány metody a formy práce, které by dětem pomáhaly vytvářet soudržné pozitivní vztahy, učily je spolupracovat, samostatně se rozhodovat, přijímat a uzavírat kompromisy. Zaznamenána byla absence rituálů potřebných pro fixaci zejména společensko-kulturních návyků, což se odráželo v nízké úrovni příslušných dovedností.

Vzdělávací nabídka při ranních činnostech byla pro část dětí zajímavá, vedla je k tvořivosti, umožňovala jim pracovat se zajímavými pomůckami, což zajišťovalo jejich pozornost a aktivitu, ale také vyžadovalo neustálou přítomnost a dopomoc dospělého. Volnou (spontánní) hru většina dětí nedokázala účinným způsobem rozvíjet, potřebné vedení, rada či pomoc pedagogů zpravidla chyběla. Při frontálních hromadně řízených činnostech byly děti zpravidla neukázněné, zařazená motivace je v některých případech nezaujala, nebyl brán zřetel k věkovým zvláštěm, individualitám dětí či upadání zájmu. Navíc poskytované informace odporovaly předchozím pokynům, což bylo pro děti matoucí. Přínosnost těchto vzdělávacích aktivit byla minimální. Průběžné zhodnocení jednotlivých činností prakticky neprobíhalo, nebyly využívány vhodné příležitosti pro vzájemné hodnocení dětí. Dost často byla zařazována paušální pochvala, méně často adresné hodnocení, uznání či ocenění úsilí bylo sporadické.

V přístupu k dětem s potřebou podpůrných opatření byly zařazovány metody, formy a postupy zejména se zaměřením na osvojování funkčních vzorců chování pro běžné, opakující se situace, jednoduchou komunikaci, praktickou manipulaci atd. Důraz byl kladen na nácvik základních dovedností v sebeobsluze, hygieně a stolování. Pro tempo a výkon byla rozhodující průběžná pozitivní motivace.

Vzdělávání v základní škole probíhalo ve vstřícné pracovní atmosféře. Žáci byli na začátku některých hodin pouze seznámeni s průběhem hodiny. Vzdělávací cíl nebyl formulován tak, aby v závěru hodin mohlo proběhnout sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků. Žáci plnili aktivně zadané úkoly a projevovali o výuku zájem. Ve většině hodin učitelky v závěru pouze shrnuly, co v dané hodině žáci dělali.

V převážné části sledovaných hodin se střídala frontální výuka se samostatnou prací. K aktivizaci žáků využívali učitelky různé pomůcky (texty, pracovní listy, tabulky atd.). V části některých sledovaných hodin byla aktivita žáků podporována využíváním informačních technologií včetně interaktivních tabulí, což velmi vhodně, účelně a efektivně

vedlo ke zvýšení názornosti výuky. Současně bylo pozitivně rozvíjeno myšlení a dovednosti žáků, což přispívalo ke zvyšování úrovně informační gramotnosti žáků.

Učitelky žáky průběžně chválily a povzbuzovaly k další práci, také zařazovaly relaxační prvky, někdy však i na úkor dostatečné kázně v hodinách. V případě potřeby poskytovaly radu a individuální podporu, nebo účelně individualizovaly vzdělávací nabídku, což ve zvýšené míře umožňoval nízký počet žáků ve třídách.

Efektivní spolupráce asistentek pedagoga s pedagogickými pracovníky vedla ke vhodné podpoře žáků s potřebou podpůrných opatření i ke zkvalitnění výuky všech žáků. Učitelky úspěšně využívají informace o těchto žácích, stejně tak i doporučené formy jejich zohledňování. Hodnocení výsledků práce žáků (které vede k rozvoji formulací hodnotících myšlenek a postupů u žáků) však zcela chybělo.

Organizace zájmové činnosti ve školní družině umožňovala volbu individuálních aktivit podle zaměření jednotlivých účastníků, spolupráci ve skupinkách i rozvoj komunikačních a kreativních dovedností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Do doby konání inspekční činnosti mateřská škola neobjektivně vyhodnocovala zejména informace o kvalitě podmínek předškolního vzdělávání a organizace vlastního provozu. Předložené evaluační výstupy jsou popisné, spíše formálního rázu a nevedly k přijímání adekvátních opatření ke zvyšování kvality poskytovaného předškolního vzdělávání.

Výsledky vzdělávání jednotlivců jsou sledovány ve všech oblastech vývoje dítěte. Aktuální informace o výsledcích každého dítěte mají sporadickou vypovídací hodnotu. Systém postrádá ucelenost a účelnost, zejména ve vztahu s praxí tzn., že jsou postrádány závěry, návrhy řešení nebo pedagogická opatření k dalšímu postupu při jejich vzdělávání a dalším rozvoji, stejně jako provazování s vlastním průběhem vzdělávání.

Koordinace inkluze mateřské školy dětí s potřebou podpůrných opatření není příliš funkční, což je opakem fungující potřebné podpory žáků v základní škole. Zapojení sdílené asistentky pedagoga bylo učitelkami většinou využíváno nevyrovnaně, stejně jako nefungovala ve všech případech domluva na vzdělávacích postupech a přípravě specifických pomůcek či přiměřenosti nároků apod. Činnost asistentky pedagoga se jevila pro obě děti jako spíše přínosná, stejně jako pro ostatní děti ve třídě.

Pedagogové základní školy sledují s využitím vlastních nástrojů (ústní zkoušení, písemné testy a krátké prověrky) výsledky vzdělávání žáků a postupně je vzájemně vyhodnocují na krátkých pracovních poradách. Důraz je kladen na analýzu příčin neúspěšnosti žáků a přijímání vhodných opatření ke zlepšení (například doučování či opakované vysvětlování učební látky).

Formou osobních kontaktů je sledována úspěšnost žáků při přechodu na druhý stupeň okolních základních škol. Škola efektivně spolupracuje s rodiči žáků při poskytování informací o průběhu a výsledcích vzdělávání.

O výsledcích dětí a žáků je informována veřejnost na webových stránkách, v místním zpravodaji, na sociálních sítích i prezentací v prostorách školy.

Školní družina navazuje na činnost základní školy. Zájmové vzdělávání svými aktivitami vhodně podporuje individuální rozvoj všech účastníků, vede je k smysluplnému trávení volného času. Cíleně jsou u nich rozvíjeny zejména kompetence sociální a komunikativní.

Závěry

Vývoj školy

- Vzrostl počet vzdělávaných žáků.
- Došlo ke změně ve vedení školy.
- Pedagogický sbor školy byl částečně obměněn a personálně posílen o asistentky pedagoga.
- Přetrvává nevhodná organizace provozu, neefektivní využívání výchovně vzdělávacích strategií a neprovázanost evaluačních činností v mateřské škole.
- Částečný pozitivní materiální posun.

Silné stránky

- Nízký počet žáků ve třídách zajišťuje odpovídající individuální přístup pedagogů s respektem k jejich potřebám, vzdělávacím a výchovným problémům.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Stanovená pravidla a mechanismy k organizování vlastní činnosti školy nejsou dostatečně efektivní, zvláště ta, která přímo ovlivňují kvalitu průběhu a výsledků vzdělávání zejména v mateřské škole.
- Nekvalitní průběh předškolního vzdělávání.
- Minimální podpora osobnostního a sociálního rozvoje dětí v důsledku zpravidla autoritativního vedení a vyšší frontální organizovanosti činností v mateřské škole.
- Nevyhovující organizace provozu mateřské školy s ohledem na neodpovídající zajištění podmínek životosprávy.
- Absence přínosné aktivní komunikace a týmové spolupráce mezi pedagogy mateřské školy projevující se v nejednotnosti pedagogického přístupu k dětem.
- Absence podmínek pro aktivní předávání zkušeností pedagogů.
- Nízká úroveň poskytované zpětné vazby, absence vzájemného hodnocení a sebehodnocení dětí a žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Stanovit jasná pravidla ve všech oblastech vlastní organizace činnosti školy.
- Nastavit a realizovat účelný autoevaluační systém, který vyhodnocuje stav ve všech důležitých oblastech vzdělávání, včetně oblasti řízení. Operativně přijímat účinná opatření ke zlepšení stavu vzdělávání, včetně pravidelné aktualizace dokumentace a veřejných informačních zdrojů.
- Účelně nastavit a realizovat kontrolní a hospitační činnost školy. Poskytovanou zpětnou vazbou vést pedagogické pracovnice k účelné práci s výsledky. Při dalším plánování vzdělávací nabídky mateřské školy aktivně využívat pedagogickou diagnostiku, diferencovat a individualizovat předškolní vzdělávání.
- Uplatňovat jednotné pedagogické a metodické zásady výchovy a vzdělávání dětí, zefektivnit účelnost zařazovaných metod a forem práce s ohledem na složení třídy, věkové zvláštnosti dětí a jejich skutečné potřeby. Podporovat rovnoměrným způsobem rozvoj všech klíčových kompetencí dětí, zařazovat aktivity podporující rozvoj osobnostní a sociální stránky, rozvoj dětských přátelství a kooperaci dětí.

- Zefektivnit vzájemnou intrapersonální i interpersonální komunikaci. Zajistit výrazné zlepšení prosociálních vztahů mezi všemi účastníky vzdělávání, včetně prostupné spolupráce mezi všemi součástmi školy.
- Důsledně využívat všechny dispoziční podmínky školy pro efektivní předškolní vzdělávání, důsledně preventivně pracovat s rizikovými jevy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitele školy ihned odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve lhůtě do 30 dní písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření. Ve lhůtě do 30 dní přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program „Tvořivá škola“, platný od 1. 9. 2022
2. Školní vzdělávací program mateřské školy „Putování se skřítkem Duháčkem“, platný od 1. 9. 2022
3. Vzdělávací program pro školní družinu, ze dne 1. 9. 2007, aktualizace 1. 9. 2022
4. Školní řád základní školy, ze dne 1. 9. 2022
5. Školní řád mateřské školy, ze dne 1. 9. 2022
6. Vnitřní řád školní družiny, ze dne 1. 9. 2022
7. Koncepce rozvoje a řízení školy 2022-2028
8. Třídní knihy, školní rok 2022/2023
9. Školní matrika dětí a žáků
10. Dokumentace dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření
11. Výkaznictví školní rok 2021/2022 a 2022/2023
12. Plán práce na školní rok 2022/2023, Příloha k plánu práce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, pro školní rok 2022/2023
13. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2022/2023
14. Školní rozvrhy tříd ve školním roce 2022/2023
15. Přímá vyučovací povinnost učitelek v mateřské škole pro školní rok 2022/2023
16. Zápisy z pedagogických porad ve školním roce 2022/2023
17. Zápisy ze schůzek rodičů
18. Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023
19. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2019/2020, 2020/2021 a 2021/2022
20. Kniha evidence úrazů a poranění, založena dne 1. 9. 2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Bc. Renáta Hánová, kontrolní pracovnice

Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.